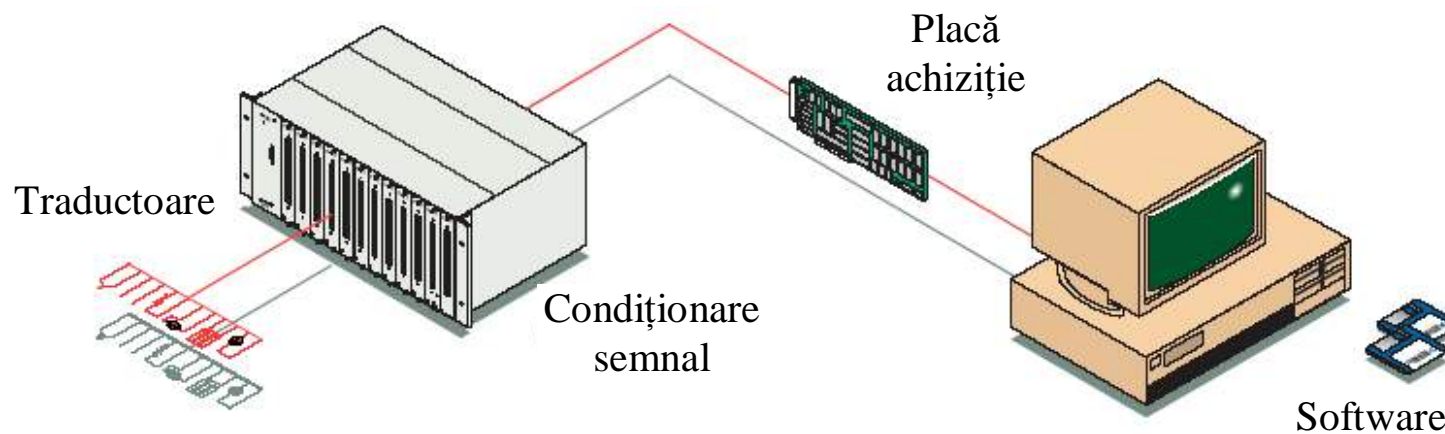
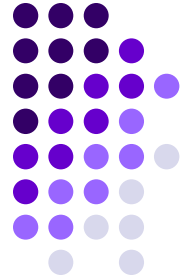

Senzori inteligenti si achizitii de date

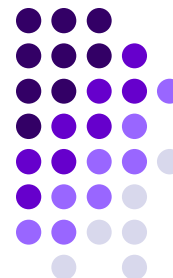

Cuprins_3

- Fenomenul acoustic
- Senzori de locatie acustici. Principiul de lucru, triangulare, variante constructive
- Senzor de proximitate acoustic

Fenomenul acustic

Sunetele - oscilații elastice care se datoresc vibrațiilor mecanice ale particulelor mediului.

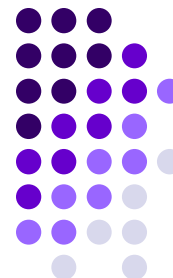
Sunetele se clasifică în :

- *infrasunetele* cu frecvența < 16 Hz;
- *sunetele propriuzise* cu frecvența $16 < f < 16$ kHz;
- *ultrasunetele* cu frecvența $f > 16$ kHz

$$c = \lambda \cdot f = \frac{\lambda}{T} = \text{viteza de propagare a sunetului}$$

- λ – lungimea de undă;
- f este frecvența;
- T perioada undelor sonore.

$$c = \sqrt{\frac{E}{\rho}} \quad \text{viteza de propagare in medii solide: } E \text{ este modulul de elasticitate al materialului iar } \rho \text{ este densitatea materialului}$$

Absorbția undelor sonore în diferite medii:

$$I = I_0 \cdot e^{-ax}$$

I_0 este intensitatea unei incidente, x este distanța față de sursă, a este un factor dependent de mediu și frecvența f având expresia:

a) pentru lichide și gaze : $a = \alpha f^2$;

b) pentru solide : $a = \alpha f$

Sunetele prin propagare în mediu - suferă *reflexii, refracții, difracții, interferențe și alte fenomene caracteristice pentru mișcarea ondulatorie.*

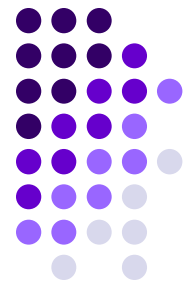
Coeficientul de reflexie la limita de separație între două medii:

$$R = \frac{\rho_1 c_1 - \rho_2 c_2}{\rho_1 c_1 + \rho_2 c_2}$$

ρ_1, ρ_2 - densitățile celor două medii;

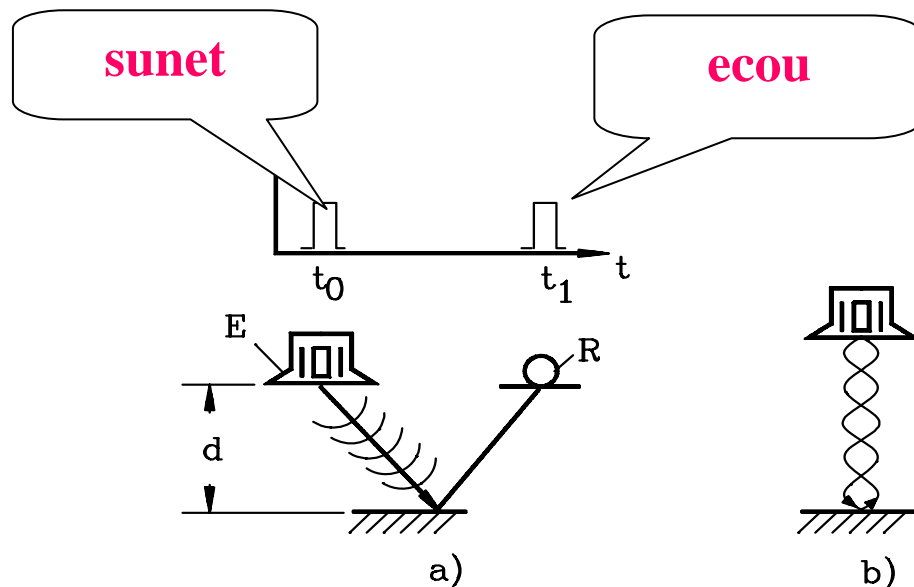
c_1, c_2 - vitezele de propagare a sunetelor în aceste medii

Principiul de lucru al senzorului de locație

Intensitatea unei reflectate, în cazul incidenței la limita de separație a două medii:

$$I = I_0 \cdot \left(\frac{\rho_1 c_1 - \rho_2 c_2}{\rho_1 c_1 + \rho_2 c_2} \right)^2$$

Varianțe principale de senzori acustici
a) varianta cu emițător și receptor separați
b) varianta cu emițător și receptor unic

Senzori de locație acustici

- distanțe: 2 - 2000 mm în aer; 0.5 - 10000 mm în apă; eroare 2 % ;
- viteză de deplasare: 2 mm/s în aer; 10 mm/s în apă; eroare 2 %

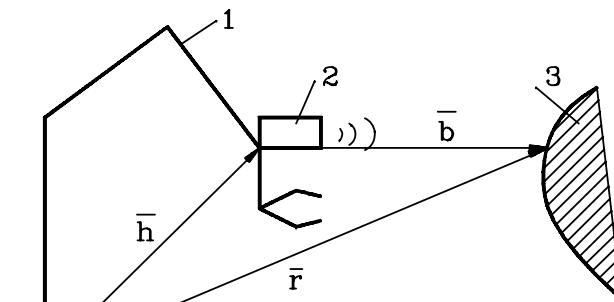
$$L = \frac{C \cdot T}{2}$$

T – timpul scurs între emiterea semnalului sonor și recepționarea ecoului

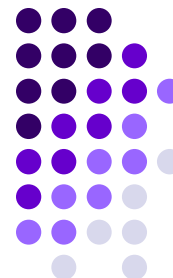
"C" este viteza sunetului în aer, și dependența de temperatură $t[^\circ\text{C}]$ prin relația:

$$C = 331.5 + 0.61 \cdot t \quad [m / s]$$

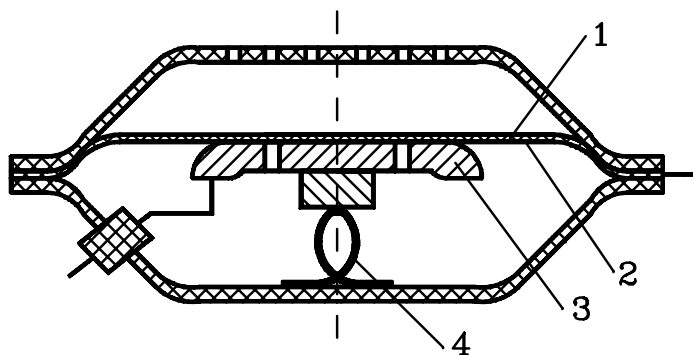
$$\bar{r} = \bar{h}(q_1, q_2, q_3, q_4, q_5, q_6) + \bar{b}(\phi_x, \phi_y, \phi_z, l)$$

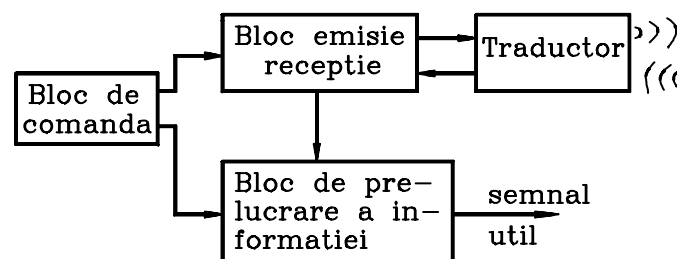
Principiul de măsurare acustică a distanței:
1- RI; 2- senzor; 3-obiect;

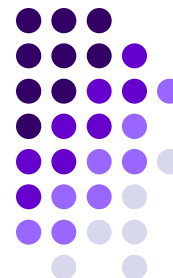
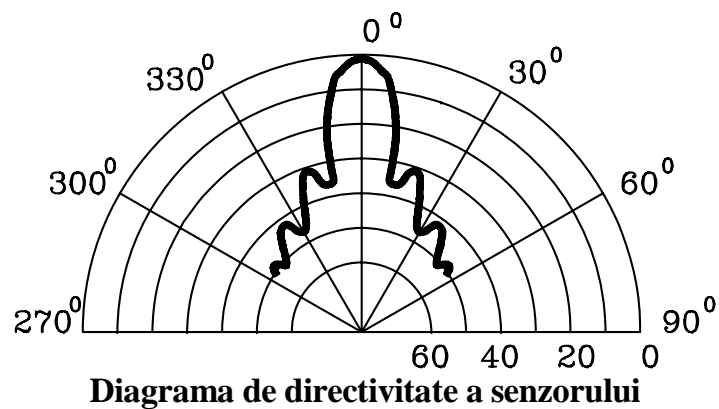
- diametrul senzorului -38.1 mm;
- element de bază (armatura mobilă a unui condensator) o folie de material plastic (1) placată cu aur - grosimea de 0.07 mm lipită pe o placă de aluminiu;
- folia - elastică, plană, ușoară și foarte subțire.

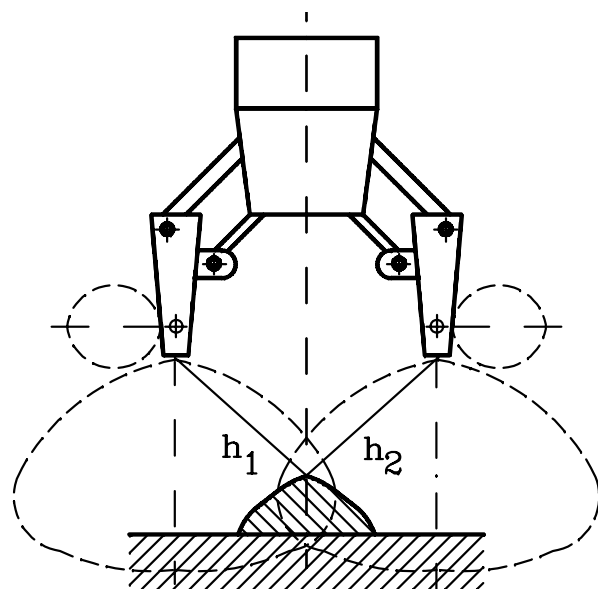
Elementele componente ale unui senzor acustic:
 1-armătura mobilă; 2-armătura fixă;
 3-folie izolanță elastică; 4-arc

Schema bloc funcțională a senzorului ultrasonic

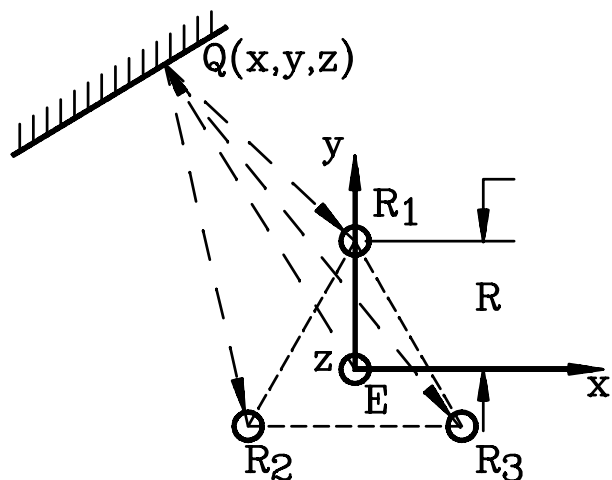

Directivitatea emisiunii în general pentru o sursă sonoră este cu atât mai bună cu cât raportul d/λ (d -dimensiunea sursei; λ -lungimea de undă) este mai mare.

Utilizarea senzorilor acustici la efectorul unui robot industrial

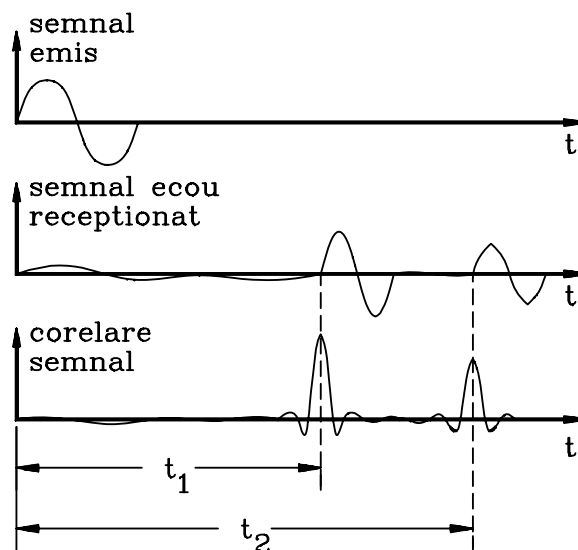
Structura unui sistem senzorial acustic:
E-emitor; R₁, R₂, R₃-receptor

$$x = \frac{d_3^2 - d_1^2}{2\sqrt{3} R}$$

$$y = \frac{d_1^2 + d_3^2}{6R} - \frac{d_2^2}{3R}$$

$$z = \sqrt{d_2^2 - x^2 - (y - R)^2}$$

Triangulație

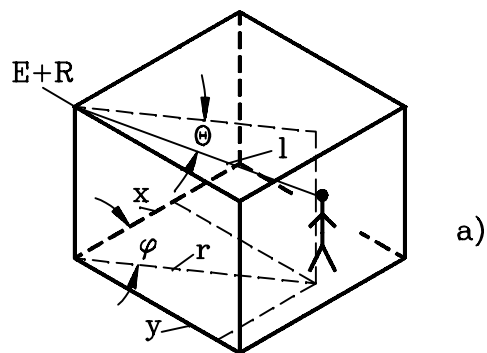
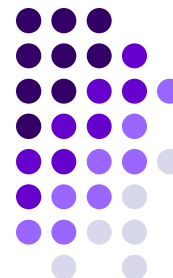

Corelarea semnal acustic emis - ecou recepționat

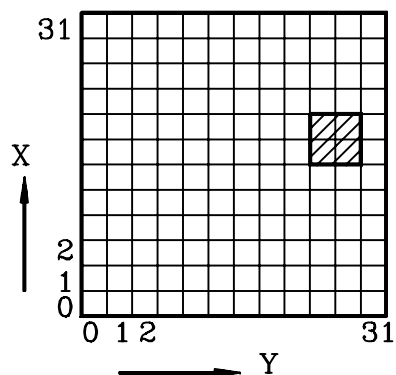
$$d_i = (d + d_i) - d \quad (i = 1, 2, 3)$$

$$d = \frac{\Sigma(d + d_i)^2 - 3R^2}{2 \cdot \Sigma(d + d_i)}$$

Alta metoda

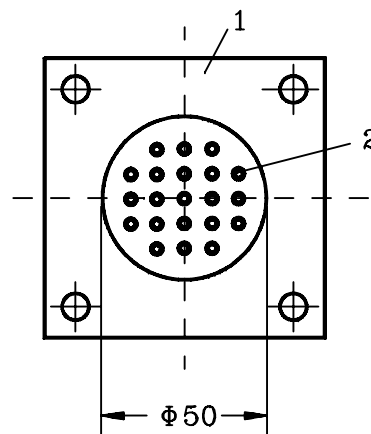
a)

b)

Zona de locatie: a - spatiul obiect b - proiectia discretizata a spatiului obiect

$$\begin{cases}
 l = \frac{c \cdot t}{2} \\
 r = l \cdot \cos \theta \\
 x = r \cdot \cos \Phi \\
 y = r \cdot \sin \Phi
 \end{cases}$$

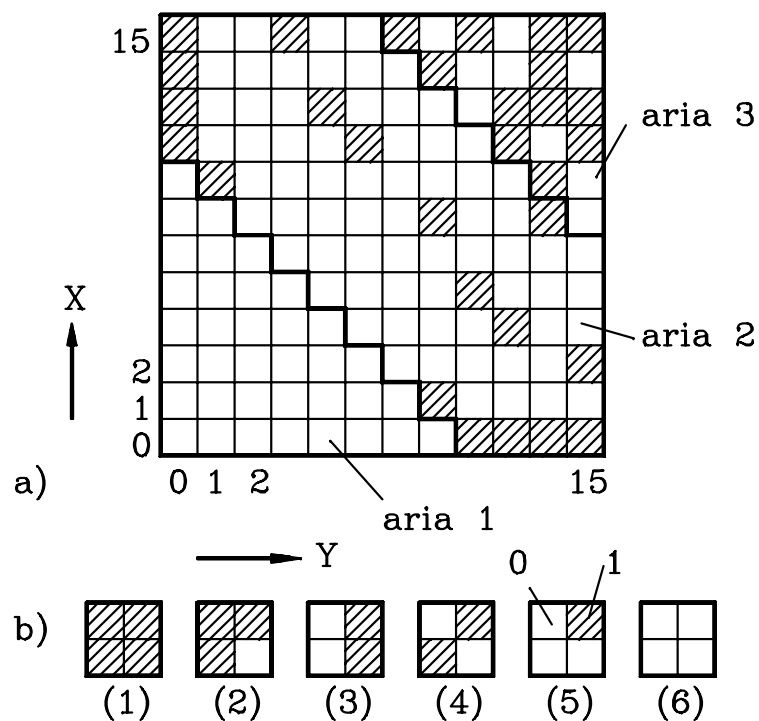
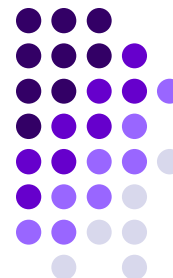

Matrice senzoriala emitoare:
1- carcasa; 2-senzor

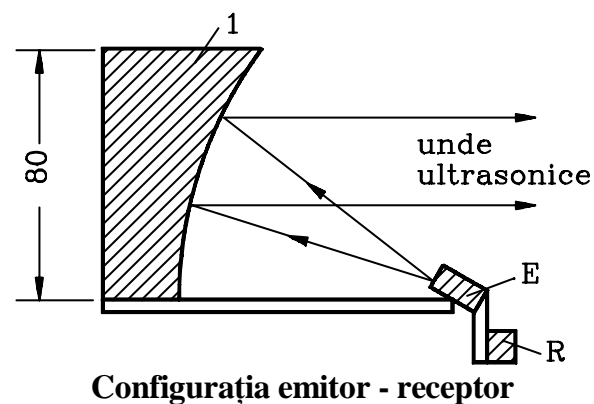
- ecoul individual de localizare - un pixel într-o proiectie binară a imaginii ("imaginea ecou") de 32 x 32 pixels;
- coordonata fiecărui pixel în imaginea ecou = centrul fiecărei secțiuni

$$X = \left[\frac{x}{12.5} \right] \quad Y = \left[\frac{y}{12.5} \right]$$

Algoritmul de lucru

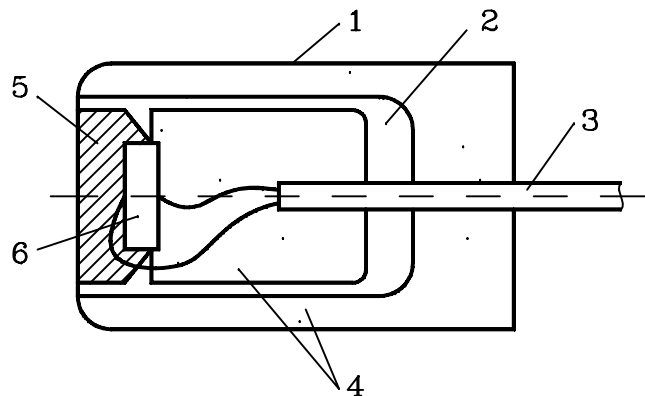
Algoritmul de recunoaștere a unui obiect punctual:
 a - imagine ecou; b - fereastră 2 x 2 pixel

Senzor de proximitate acustic

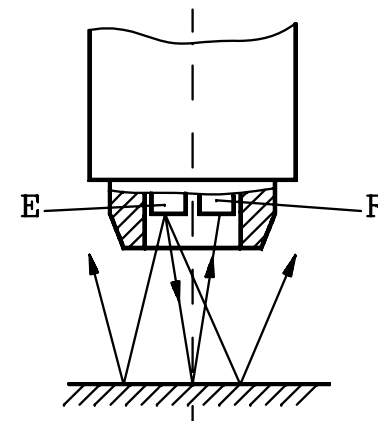
Trei zone "interzise" determină nivelul de securitate în jurul RI:

- zona de securitate** - interdicția de pătrundere în această zonă este realizată prin baraje materiale sau nemateriale.
- spațiul operațional** delimitat de limita evoluției potențiale a robotului industrial. Detectarea unui "obstacol" (operator, piese, echipamente periferice etc.) - prin senzori de proximitate: ultrasonici, optici, capacitivi, magnetici, cu efect Hall etc.
- spațiul de lucru** corespunzător aplicației robotizate. Detectarea prezenței unui "obstacol" contact.

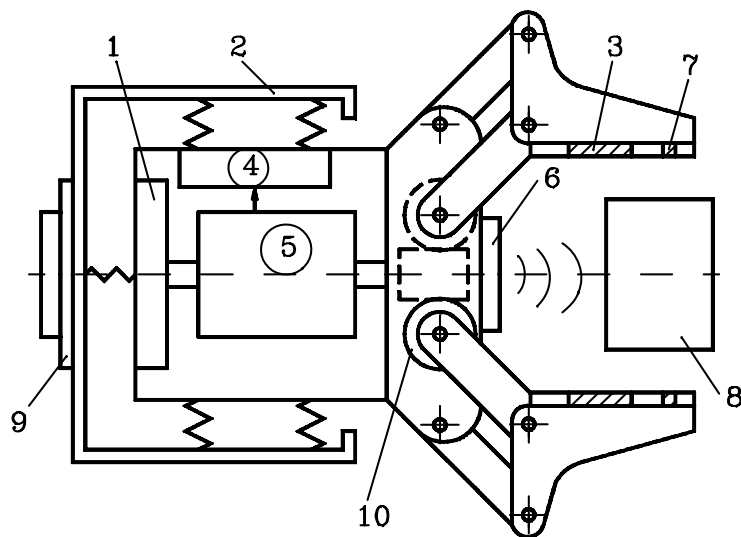
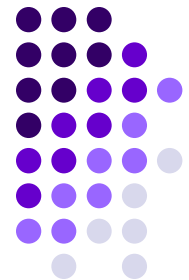
Senzor de proximitate

- 1- carcasa senzorului; 2- element metalic; 3- cablu;
 4- material absorbant; 5- rășină naturală;
 6-traductor piezoceramic

Senzor de proximitate
(E - emitor; R-receptor)

Utilizare senzori de proximitate

Efector final și senzorii aferenți

1- traductor incremental de deplasare cuplat cu arborele motorului de acționare "5";

2- senzor de forță / moment;

3- senzor ultrasonic de proximitate;

4- senzor de forță (determină forța de prehensare);

5- motor de acționare.

6- senzor ultrasonic de proximitate

7- senzori optici

8- obiect

9- flanșă pentru fixarea efectorului față de dispozitivul de ghidare

10- traductor potențiometric de deplasare.